

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ÆE IŠVADA,
pateikta 2016 m. lapkričio 24 d.¹

Byla C-632/15

Costin Popescu
prieš
Guvernul României,
Ministerul Afacerilor Interne,
Directia Regim Permise de Conducere si înmatriculare a Vehiculelor,
Directia Rutieră,
Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și înmatriculare a Vehiculelor

(Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumunijos Aukščiausiasis kasacinis ir teisingumo teismas) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Transportas — Kelių transportas — Vairuotojo pažymėjimas — Direktyva 2006/126/EB — 13 straipsnio 2 dalis — Sąvoka „iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti“ — Nacionalinės teisės aktas, kuriuo perkeliama ši direktyva — Įpareigojimas asmenims, iki įsigaliojant šiam teisės aktui turėjusiems leidimą vairuoti mopodus be vairuotojo pažymėjimo, įgyti vairuotojo pažymėjimą — Priimtinumumas“

I – Įvadas

1. *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Rumunijos Aukščiausiasis kasacinis ir teisingumo teismas) prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų², t. y. iš esmės dėl jos 13 straipsnio 2 dalies, siejamos su jos 5 konstatuojamąja dalimi, išaiškinimo.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant privataus asmens pateiktą apeliacinį skundą, kad būtų pripažinta jo teisė po 2013 m. sausio 19 d. (nagrinėjamu atveju – šiai bylai reikšmingų Direktyvos 2006/126 nuostatų taikymo data³ ir Rumunijos teisės akto, kuriuo ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, įsigaliojimo data) vairuoti mopedo tipo transporto priemonę viešuosiuose keliuose, patvirtinta dokumentu, įrodančiu, kad jis baigė kelių eismo taisyklių mokymo kursą.

3. Suinteresuotasis asmuo tvirtina, kad pagal minėtą dokumentą jis turi „iki 2013 m. sausio 19 d. suteiktą teisę vairuoti“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalį, todėl turi būti atleistas nuo teorijos ir praktikos egzaminų, kuriuos reikia išlaikyti siekiant gauti vairuotojo pažymėjimą, nuo šios datos reikalaujamą norint Rumunijoje važinėti mopeda.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 403, 2006, p. 18. Ši direktyva įsigaliojo 2007 m. sausio 19 d.

3 — Iš Direktyvos 2006/126 18 straipsnio matyti, kad 2 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnis, 6 straipsnio 2 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 dalies a punktas, 9 straipsnis, 11 straipsnio 1 dalis ir 3–6 dalys, 12 straipsnis, taip pat jos I, II ir III priedai buvo taikomi nuo 2009 m. sausio 19 d. Dėl šios direktyvos nuostatų taikymo srities *ratione temporis*, žr., be kita ko, 2012 m. kovo 1 d. Sprendimą *Akyüz* (C-467/10, EU:C:2012:112, 25 ir paskesni punktai) ir 2012 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Hofmann* (C-419/10, EU:C:2012:240, 33 ir 37 punktai).

4. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta toliau, manau, kad šios direktyvos nuostatos nedraudžia nagrinėjamo įgyvendinimo teisės akto, kuriame valstybė narė nustatė reikalavimą asmenims, anksčiau turėjusiems leidimą vairuoti mopetus viešuosiuose keliuose be vairuotojo pažymėjimo, įgyti tokį vairuotojo pažymėjimą.

II – Teisinis pagrindas

A – Sąjungos teisė

5. Pagal Direktyvos 2006/126 5 konstatuojamąją dalį ši direktyva „neturėtų pažeisti iki jos taikymo datos suteiktos arba įgytos teisės vairuoti“.

6. Remiantis šios direktyvos 13 konstatuojamąja dalimi, „[i]vedus mopedų kategorijos vairuotojo pažymėjimus, ypač pagerės kelių eismo saugumas jauniausiems vairuotojams, kurie, statistikos duomenimis, eismo įvykių metu nukentia labiausiai“.

7. Šios direktyvos 16 konstatuojamoje dalyje nustatyta, kad: „Direktyvoje 91/439/EEB⁴ nustatyto pavyzdžio vairuotojo pažymėjimas turėtų būti pakeistas vieningu pavyzdžiu, kuris būtų plastikinės kortelės pavidalo. Tuo pat metu šio pavyzdžio pažymėjimas turi būti pritaikytas atsižvelgiant į naujos mopedų kategorijos vairuotojo pažymėjimo ir naujos motociklų kategorijos vairuotojo pažymėjimo įvedimą“.

8. Pagal jos 4 straipsnio „Kategorijos, sąvokų apibrėžimai ir minimalus amžius“ 1 ir 2 dalis:

„1. 1 straipsnyje numatytas vairuotojo pažymėjimas leidžia vairuoti toliau apibrėžtų kategorijų variklio varomas transporto priemones. Jis gali būti išduodamas asmenims, sulaukusiems kiekvienai kategorijai nurodyto minimalaus amžiaus. „Variklio varoma transporto priemonė“ – bet kokia savaeigė transporto priemonė, važiuojanti keliu savarankiškai <...>.

2. Mopedai:

AM kategorija:

— dviratės ar triratės transporto priemonės, kurių didžiausias projektinis greitis neviršija 45 km / h, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB⁵, 1 straipsnio 2 dalies a punkte (išskyrus tas, kurių didžiausias projektinis greitis mažesnis arba lygus 25 km / h) ir lengvieji keturračiai motociklai, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/24/EB 1 straipsnio 3 dalies a punkte,

— nustatytas minimalus amžius gauti AM kategorijos vairuotojo pažymėjimą yra 16 metų.“

9. Direktyvos 2006/126 7 straipsnio „Pažymėjimų išdavimas, galiojimas ir atnaujinimas“ 1 dalies a ir b punktuose nustatyta:

„1. Vairuotojo pažymėjimai yra išduodami tik tiems kandidatams į vairuotojus, kurie:

a) išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo bei teorijos egzaminus ir atitinka medicininius reikalavimus pagal II ir III priedų nuostatas;

4 — 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 237, 1991, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 317)

5 — 2002 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo (OL L 124, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 13 k., 29 t. p. 399.

b) išlaikė tik AM kategorijai būtiną teorijos egzaminą; valstybės narės gali reikalauti, kad kandidatai laikytų įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą, taip pat atliktų medicininį patikrinimą šios kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti;

[Prie] [šios] kategorij[os] priskiriamiems triračiams ir keturrračiams motociklams valstybės narės gali nustatyti konkretų įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą. Siekiant atskirti AM kategorijai priklausančias transporto priemones, į vairuotojo pažymėjimą gali būti įrašomas nacionalinis kodas.“

10. Šios direktyvos 13 straipsnis „Ne Bendrijos pavyzdžio pažymėjimų atitikmenys“ suformuluotas taip:

„1. Pritarus Komisijai valstybės narės nustato prieš šios direktyvos įgyvendinimą įgytų teisių ir 4 straipsnyje apibrėžtų kategorijų atitikmenis.

Pasikonsultavusios su Komisija valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose gali daryti pakeitimus, reikalingus 11 straipsnio 4, 5 ir 6 dalių⁶ nuostatoms įgyvendinti.

2. Bet kuri iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti negali būti atimta arba kitaip apribota pagal šios direktyvos nuostatas.“

11. Pagal Direktyvos 2006/126 16 straipsnio „Perkėlimas į nacionalinę teisę“ 1 ir 2 dalis valstybės narės, viena vertus, turėjo ne vėliau kaip iki 2011 m. sausio 19 d. priimti ir paskelbti minėtoms direktyvoje nurodytoms nuostatoms⁷ įgyvendinti reikalingus įstatymus ir kitus teisės aktus, antra vertus, šias įgyvendinimo nuostatas jos turėjo taikyti nuo 2013 m. sausio 19 d.

B – Rumunijos teisė

12. Nuo 2013 m. sausio 19 d. taikomas *Legea Nr. 203/2012* (Įstatymas Nr. 203/2012)⁸, kuriuo į Rumunijos teisę perkeltos kai kurios Direktyvos 2006/126 nuostatos. Juo iš dalies pakeistas *Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice*⁹ (Nepaprastasis vyriausybės potvarkis Nr. 195/2002 dėl viešojo eismo, toliau – OUG Nr. 195/2002), taip pat *Hotărârea Guvernului* (Vyriausybės sprendimas) Nr. 1391/2006¹⁰ patvirtintas šio potvarkio įgyvendinimo reglamentas.

13. Iki įsigaliojant Įstatymui Nr. 203/2012, OUG Nr. 195/2002 įgyvendinimo reglamento 160 straipsnio 2 dalyje buvo numatyta, kad „vairuotojo pažymėjimo neturintys asmenys gali viešuosiuose keliuose vairuoti mopedus, tik jei gali pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad baigė kelių eismo taisyklėse numatytą mokymą leidimą rengti motorinių transporto priemonių vairuotojus turinčioje įstaigoje“.

14. Šio įgyvendinimo reglamento 161 straipsnio 2 dalyje pažymėta, kad „važiudami viešaisiais keliais dviratininkai privalo su savimi turėti tapatybės kortelę, o mopedų vairuotojai ir kelių eismo taisyklių mokymo kursų baigimo pažymėjimą, bei transporto priemonės registracijos liudijimą“.

15. Įsigaliojus Įstatymui Nr. 203/2012, minėto OUG įgyvendinimo reglamento 160 ir 161 straipsnių nuostatos, susijusios su mopedais, panaikintos, o dviračiams taikomos nuostatos tebegalioja.

6 — Minėto 11 straipsnio pavadinimas „[vairios vairuotojo pažymėjimo pakeitimo, atėmimo, naujo pažymėjimo išdavimo ir pripažinimo nuostatos“.

7 — T. y. 1 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnis, 4 straipsnio 1–3 dalys bei 4 dalies b–k punktai, 6 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a, c, d ir e punktai, 7 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktai ir 2, 3 ir 5 dalys, 8 straipsnis, 10 straipsnis, 13 – 15 straipsniai, I priedo 2 punktas, II priedo 5.2 punktas dėl A1, A2 ir A kategorijų ir IV–VI priedai.

8 — 2012 m. lapkričio 9 d. Įstatymas (*Monitorul Oficial al României*, Nr. 760, 2012 m. lapkričio 12 d.).

9 — Nepaprastasis potvarkis iš dalies pakeistas ir vėliau papildytas (*Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 670, 2006 m. rugpjūčio 3 d.)

10 — 2006 m. spalio 4 d. Sprendimas (*Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 876, 2006 m. spalio 26 d.).

16. Įstatymu Nr. 203/2012 iš dalies pakeisto OUG Nr. 195/2002 (toliau – iš dalies pakeistas OUG Nr. 195/2002) 6 straipsnio 6 ir 21 punktuose apibrėžtos sąvokos „motorinė transporto priemonė“ ir „mopedas“ ir nurodyta, kad „mopedai <...> laikomi motorinėmis transporto priemonėmis“, o lengvieji keturračiai motociklai „prilyginami mopedams“.

17. Jo 20 straipsnio 1 ir 2 dalys suformuluotos taip:

„1. Kad galėtų vairuoti motorines transporto priemones viešuosiuose keliuose, <...> vairuotojai turi turėti atitinkamą vairuotojo pažymėjimą.

2. Vairuotojo pažymėjimai išduodami šioms transporto priemonių kategorijoms: AM <...>.“

18. Iš dalies pakeisto OUG Nr. 195/2002 I priedas susijęs su OUG 20 straipsnio 2 dalyje nurodytomis transporto priemonių kategorijoms, kurioms išduodamas vairuotojo pažymėjimas. Minėto priedo a punkte apibrėžta „AM kategorija“ apima „mopedus“.

19. Pagal iš dalies pakeisto OUG Nr. 195/2002 23 straipsnio 1 ir 9 dalis:

„1. Teisė vairuoti motorinę transporto priemonę viešuosiuose keliuose suteikiama tik galiojančią ir vairuojamos transporto priemonės kategoriją atitinkančią vairuotojo pažymėjimą turintiems asmenims arba bet kuriam asmeniui, vietoj vairuotojo pažymėjimo galinčiam pateikti dokumentą, kuriuo jam leidžiama vairuoti transporto priemonę viešuosiuose keliuose

<...>

9. Vairavimo egzaminą sudaro teorinė žinių patikrinimo užduotis ir praktinė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo užduotis, atitinkančios norimo gauti pažymėjimo kategoriją. Praktinė užduotis AM kategorijos atveju apima tik įgūdžių patikrinimą tik tam tikslui įrengtose aikštelėse. Vairuotojo pažymėjimo suteikimo sąlygos nustatytos teisės akte.“

III – Pagrindinė byla, prejudicinis klausimas ir procesas Teisingumo Teisme

20. Costin Popescu turi 2010 m. spalio 12 d. jam išduotą L6e kategorijos¹¹ *Aixam* markės lengvojo keturračio, prilyginamo mopedui, registracijos liudijimą. Taip pat jis turi 2010 m. spalio 26 d. pažymėjimą, kuriuo patvirtinama, kad jis baigė kelių eismo taisyklių mokymo kursą, kad galėtų vairuoti mopedus viešuosiuose keliuose. Tuo metu minėtų dokumentų pakako, kad būtų galima važinėti tokia transporto priemone kaip jo, remiantis tuo metu galiojusios redakcijos OUG Nr. 195/2002 įgyvendinimo reglamento 160 ir 161 straipsniais.

21. Nuo 2013 m. sausio 19 d. pagal Įstatymą Nr. 203/2012, kuriuo iš dalies pakeistas OUG Nr. 195/2002, kad į nacionalinę teisę būtų perkeltos tam tikros Direktyvos 2006/126¹² nuostatos, norint Rumunijoje vairuoti mopedus arba jiems prilyginamas transporto priemones viešuosiuose keliuose, reikia gauti vairuotojo pažymėjimą.

11 — Dėl šios sąvokos žr. Direktyvos 2002/24 1 straipsnio 3 dalies a punktą.

12 — Valdžios institucijos, atsakovės pagrindinėje byloje, nurodė, kad šiuo daliniu pakeitimu buvo siekiama į nacionalinę teisę perkelti būtent Direktyvos 2006/126 4, 6, 7, 12 ir 13 straipsnius.

22. Costin Popescu *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija) pateikė apeliacinį skundą dėl kelių nacionalinių institucijų¹³, siekdamas, kad jo teisė vairuoti mopodus viešuosiuose keliuose, įgyta iki 2013 m. sausio 19 d., būtų ir toliau pripažįstama po šios datos ir jam nereikėtų atlikti papildomų¹⁴ formalumų ar procedūrų, o kompetentinga institucija išduotų dokumentą, kuriuo būtų patvirtinta ši teisė. Grįsdamas savo apeliacinį skundą jis tvirtino, kad pagal Įstatymą Nr. 203/2012 parengtas naujasis teisės aktas neatitinka Direktyvos 2006/126 nuostatų.

23. Apeliantui pagrindinėje byloje taip pat pareiškus OUG Nr. 195/2002 nuostatų, iš dalies pakeistų minėtų įstatymu, neatitiktimi Konstitucijai grindžiamą prieštaravimą, *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) kreipėsi į *Curtea Constituțională* (Rumunijos Konstitucinis teismas).

24. 2013 m. gruodžio 5 d. sprendimu *Curtea Constituțională* atmetė neatitiktimi Konstitucijai grindžiamą prieštaravimą kaip nepagrįstą, remdamasis tuo, kad neturi kompetencijos aiškinti Sąjungos teisės normų ir kad ši prerogatyva priklauso tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, o Costin Popescu nurodytos nacionalinės teisės nuostatos atitinka Rumunijos Konstituciją.

25. Remdamasis minėtu sprendimu *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) 2014 m. balandžio 8 d. sprendimu pripažino apeliacinį skundą nepriimtiniu.

26. Dėl šio sprendimo Costin Popescu pateikė kasacinį skundą *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis kasacinis ir teisingumo teismas), tvirtindamas, kad Įstatymo Nr. 203/2012 nuostatos neatitinka Direktyvos 2006/126 5 konstatuojamosios dalies ir 13 straipsnio 2 dalies, kurioje numatyta, kad „jokia iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti negali būti atimta arba kitaip apribota pagal šios direktyvos nuostatas“.

27. Atsiliepime į šį skundą *Inspectoratul General al Poliției Române* (Rumunijos policijos generalinė inspekcija) nurodė, jog Įstatymu Nr. 203/2012 padaryti daliniai OUG Nr. 195/2002 pakeitimai, susiję su reikalavimu, kad mopedų vairuotojai gautų pažymėjimą, grindžiami siekiu padidinti saugumą keliuose ir sumažinti avarijų, kurias sukelia ar kuriose nukenčia mopedų vairuotojai, skaičių ir padarinius, nustačius reikalavimą vairuotojams įgyti būtinų teorijos žinių ir praktinių įgūdžių per atitinkamus mokymo kursus.

28. Šiomis aplinkybėmis 2015 m. lapkričio 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. lapkričio 30 d., *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis kasacinis ir teisingumo teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal <...> Direktyvos 2006/126 nuostatas leidžiama Rumunijai įpareigoti mopedų vairuotojus, turinčius oficialų dokumentą, suteikiantį jiems teisę iki 2013 m. sausio 19 d. vairuoti viešuosiuose keliuose, atlikti užduotis ir išlaikyti panašius į kitų motorinių transporto priemonių vairavimo egzaminus bei gauti vairuotojo pažymėjimą, kad galėtų ir toliau vairuoti mopodus po 2013 m. sausio 19 d.“

29. Rašytines pastabas pateikė Costin Popescu, Rumunijos ir Slovakijos vyriausybės bei Komisija. Posėdis nebuvo rengiamas.

13 — T. y. *Guvernul României* (Rumunijos vyriausybė), *Ministerul Afacerilor Interne* (Vidaus reikalų ministerija), *Direcția Regim Permise de Conducere și Îmatriculare a Vehiculelor* (Vairuotojo pažymėjimų ir transporto priemonių registravimo direkcija), *Direcția Rutieră* (Kelių direkcija) ir *Serviciul Public Comunitar Regim Permise de Conducere și Îmatriculare a Vehiculelor* (Valstybinė vairuotojų pažymėjimų ir transporto priemonių registravimo tarnyba).

14 — Savo pastabose Rumunijos vyriausybė pažymėjo, kad pagal nacionalines pereinamojo laikotarpio nuostatas, atsižvelgiant į Direktyvoje 2006/126 numatytas kitas sąlygas, Costin Popescu turėjo „galimybę nuo 2013 m. sausio 19 d. iki 2014 m. sausio 19 d. išlaikyti teorijos žinių ir praktinių įgūdžių patikrinimo egzaminą <...> nelankęs kelių eismo taisyklių mokymo kursų, nes jis turėjo kelių eismo taisyklėse numatyto mokymo baigimą [leidimą rengti motorinių transporto priemonių vairuotojus turinčioje įstaigoje] patvirtinantį dokumentą, gautą iki įsigaliojant naujam teisės aktui“.

IV – Analizė

A – Dėl prejudicinio klausimo turinio

30. Manau, reikia pateikti pirmines pastabas ir dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimo formuluotės, ir dėl siūlomo jo nagrinėjimo.

1. Dėl pagrindinės bylos faktinių aplinkybių teisinio kvalifikavimo

31. Reikėtų pažymėti, kad Teisingumo Teismui kilo abejonių dėl jam pateikto klausimo formuluotės ir prireikė Rumunijos vyriausybės paaiškinimų.

32. Iš klausimo formuluotės atrodo, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro prielaidą, kad kasatorius pagrindinėje byloje „turėjo oficialų dokumentą, kuriuo jam suteikta teisė iki 2013 m. sausio 19 d. vairuoti viešuosiuose keliuose“, vadovaujantis iki tos datos galiojusiais Rumunijos teisės aktais. Tačiau Rumunijos vyriausybė nesutinka, kad kuris nors iš dviejų suinteresuotojo asmens turimų¹⁵ dokumentų, kuriais jis remiasi, gali būti laikomas oficialiu dokumentu, kuriuo tuo metu jam iš tikrųjų būtų buvusi suteikta minėta teisė.

33. Dėl apie kompetentingos administracinės institucijos¹⁶ C. Popescu išduoto registracijos liudijimo, pažymėtina, kad ši vyriausybė mano, kad minėtas liudijimas yra „tik [atitinkamos] transporto priemonės registracijos patvirtinimas“, leidžiantis transporto priemonę įtraukti į registrą, remiantis šioje srityje¹⁷ taikytiniais nacionalinės teisės aktais. Kalbant apie vairavimo mokyklos išduotą kelių eismo taisyklių mokymo kursų baigimo pažymėjimą, minėta vyriausybė tvirtina, kad toks kelių eismo taisyklių mokymo patvirtinimas atitiko tuo metu galiojusias taisykles¹⁸, tačiau iš tikrųjų nebuvo teisės vairuoti motorines transporto priemones viešuosiuose keliuose pagrindas. Pasak jos, ši OUG Nr. 195/2002 23 straipsnio 1 dalyje tik galiojanti *vairuotojo pažymėjimą* turintiems asmenims pripažinta teisė neturėtų būti painiojama vien su kitose pirma nurodytose taisyklėse¹⁹ suteikta *teise naudotis mopedais viešuosiuose keliuose*.

34. Šiuo klausimu primenu, kad, vykstant prejudicinio sprendimo procedūrai pagal SESV 267 straipsnį, apibrėžti valstybės narės vidaus teisės turinį ir teisiškai kvalifikuoti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ginčą priklauso tik šio teismo kompetencijai²⁰. Teisingumo Teismas negali vertinti faktinių su atitinkamomis nacionalinės teisės nuostatomis susijusių bylos aplinkybių,

15 — Žr. šios išvados 20 punktą.

16 — T. y. *Serviciul Public Comunitar de Evidență a persoanelor Sector 4 București* (Bukarešto 4-osios apylinkės valstybinė civilinės būklės dokumentų išdavimo tarnyba).

17 — Šiuo klausimu Rumunijos vyriausybė cituoja OUG Nr. 195/2002 12 straipsnio 1 dalį, pagal kurią „norint viešuosiuose keliuose vairuoti transporto priemones, išskyrus traukiamas arba stumiamas ranka ir dviračius, jos turi būti registruotos ir pažymėtos registracijos numerio ženklu <...>“, taip pat minėto potvarkio 14 straipsnio 1 dalį, iš kurios matyti, kad C. Popescu transporto priemonė šiuo atveju turėjo būti įregistruota vienoje iš Bukarešto miesto apylinkių, kuriose laikomi tokių transporto priemonių kaip mopedai registrai.

18 — T. y. OUG Nr. 195/2002 įgyvendinimo reglamento pirminės redakcijos 160 straipsnio 2 dalis ir 161 straipsnio 2 dalis.

19 — Rumunijos vyriausybė pabrėžė, kad iki dalinio OUG Nr. 195/2002 pakeitimo Įstatymu Nr. 203/2012 mopedas nebuvo laikomas motorine transporto priemone, mopedų vairuotojams ir dviratininkams buvo taikomos tos pačios vairavimo viešuosiuose keliuose taisyklės (pirmiausia įpareigojant rinktis dviratininkų takus), o policija negalėjo iš tokių vairuotojų atimti arba apriboti jiems privalomų turėti kelių eismo taisyklių mokymo kursų baigimo pažymėjimų galiojimo dėl kelių eismo taisyklių pažeidimo (pavyzdžiui, jeigu vairuojama apsvaigus nuo alkoholio arba važiuojama degant raudonai šviesoforo šviesai), skirtingai nuo galimybės tai padaryti tuo atveju, kai vairuotojai turi vairuotojo pažymėjimą.

20 — Žr., be kita ko, 2011 m. kovo 17 d. Sprendimą *Naftiliaki Etaireia Thasou ir Amaltheia I Naftiki Etaireia* (C-128/10 ir C-129/10, EU:C:2011:163, 40 punktas), 2011 m. liepos 28 d. Sprendimą *Samba Diouf* (C-69/10, EU:C:2011:524, 59 punktas) ir 2012 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *Caves Krier Frères* (C-379/11, EU:C:2012:798, 35 ir paskesnius punktus).

todėl sprendimą privalo priimti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą²¹ išdėstytus faktinius ir teisinius argumentus. Tačiau bendradarbiaudamas su nacionaliniais teismais Teisingumo Teismas gali pateikti visas, jo manymu, reikalingas nuorodas²².

35. Šiuo atveju pažymiu, kad, manau, jog nė vienas iš dviejų kasatoriaus pagrindinėje byloje pateiktų dokumentų negali būti laikomas pagrindiniu dokumentu, atitinkančiu tikrą valstybės narės kompetentingų institucijų išduotą „vairuotojo pažymėjimą“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvą 2006/126. Kyla klausimas, ar suinteresuotasis asmuo turi „iki 2013 m. sausio 19 d. suteiktą teisę vairuoti“, vadovaujantis iki tos datos galiojusiais Rumunijos teisės aktais, ir ar ši teisė galėtų ar net turėtų būti išsaugota pagal Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalį.

2. Dėl prejudicinio klausimo dalyko ir pateiktų argumentų

36. Iš esmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo nustatyti, ar Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalies nuostatos draudžia valstybės narės teisės aktais įpareigoti asmenis, iki 2013 m. sausio 19 d., kai įsigaliojo nuostatos, kuriomis į vidaus teisę perkelta minėta direktyva, turėjusius leidimą vairuoti mopedus viešuosiuose keliuose be vairuotojo pažymėjimo, gauti tokį pažymėjimą, kad galėtų ir toliau vairuoti šias transporto priemones po šios datos.

37. Primenu, kad Teisingumo Teismas keliuose sprendimuose dėl vairuotojų pažymėjimų abipusio pripažinimo principo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvą 2006/126, jau išaiškino įvairias šios direktyvos nuostatas²³. Šioje byloje pateiktas klausimas yra naujas, nes prejudiciniame klausime nebuvo prašyta išaiškinti pačios minėtos direktyvos 13 straipsnio 2 dalyje pateiktos sąvokos „iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti“. Tačiau pažymiu, kad Teisingumo Teismas Sprendime *Hofmann*²⁴ pateiktose pirminėse pastabose išreiškė savo nuomonę dėl šios nuostatos funkcijos. Prie šios teismo praktikos precedento dar grįšiu²⁵.

38. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimu, šis teismas nepareiškė pozicijos dėl galimo atsakymo į pateiktą klausimą. Savo rašytinėse pastabose C. Popescu laikosi nuomonės, kad Direktyvoje 2006/126, konkrečiau jos 13 straipsnio 2 dalyje, nurodytiems reikalavimams prieštarauja reikalavimas panaikinti asmenų, kurių padėtis yra tokia pat kaip jo, teisę vairuoti mopedus viešuosiuose keliuose, kuri buvo įgyta pagal už ginčijamą reformą ankstesnį teisės aktą.

21 — Žr., be kita ko, 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimą *Harms* (C-434/08, EU:C:2010:285, 33 punktas), 2012 m. gegužės 3 d. Sprendimą *Kastrati ir kt.* (C-620/10, EU:C:2012:265, 38 punktas) ir 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimą *Essent Belgium* (C-204/12–C 208/12, EU:C:2014:2192, 52 punktas).

22 — Žr., be kita ko, 2008 m. liepos 1 d. Sprendimą *MOTOE* (C-49/07, EU:C:2008:376, 30 punktas), 2009 m. spalio 29 d. Sprendimą *Pontin* (C-63/08, EU:C:2009:666, 49 punktas) ir 2013 m. liepos 18 d. Sprendimą *AES 3C Maritza East 1* (C-124/12, EU:C:2013:488, 42 punktas).

23 — Žr. 2012 m. kovo 1 d. Sprendimą *Akyüz* (C-467/10, EU:C:2012:112), 2012 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Hofmann* (C-419/10, EU:C:2012:240), 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Aykul* (C-260/13, EU:C:2015:257), 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimą *Wittmann* (C-339/14, EU:C:2015:333) ir 2015 m. birželio 25 d. Sprendimą *Nīmanis* (C-664/13, EU:C:2015:417).

24 — 2012 m. balandžio 26 d. sprendimas (C-419/10, EU:C:2012:240, 30–42 punktai). Pabrėžiu, kad šioje byloje pateiktas klausimas dėl Direktyvos 2006/126 2 straipsnio 1 dalies ir 11 straipsnio 4 dalies antros pastraipos išaiškinimo, tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagal šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalį gali būti draudžiama taikyti šias nuostatas, atsižvelgiant į kasatoriaus pagrindinėje byloje teiginį, kad pagal šią nuostatą iki 2013 m. sausio 19 d. išduotiems vairuotojo pažymėjimams negali būti taikoma apribojimo, sustabdymo ar atėmimo priemonė (taip pat žr. generalinio advokato Y. Bot išvados byloje *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2011:723, 28–39 punktus).

25 — Žr. šios išvados 56 ir paskesnius punktus.

39. Vis dėlto Rumunijos, Slovakijos vyriausybės ir Komisija mano, kad šios direktyvos nuostatos nedraudžia nagrinėjamų nacionalinių įgyvendinimo priemonių, kuriomis sugriežtinami mopedų vairavimo teisės įgijimo reikalavimai, nustatant reikalavimą gauti vairuotojo pažymėjimą ir tam atlikti užduotis ir (arba) išlaikyti tokius pat kaip kitų motorinių transporto priemonių²⁶ vairavimo egzaminus. Pritariu šiai nuomonei dėl toliau nurodytų priežasčių.

B – Dėl atsakymo į prejudicinį klausimą

40. Atsižvelgiant į įvairių Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalies, aiškinamos kartu su jos 5 konstatuojamąja dalimi, kalbinių versijų skirtumus, galima kelti klausimą dėl šių nuostatų poveikio tokiam ginčui, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, išspręsti. Tačiau man atrodo aišku, kad ne tik šioje direktyvoje nurodyti tikslai, bet ir jos, – konkrečiau jos 13 straipsnio, kontekstas aiškintini priešingai, nei siūlo C. Popescu.

1. Dėl Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalies formuluotės keliamų klausimų

41. Primenu, kad Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalies, kurią nurodė C. Popescu, tvirtindamas, jog iš jo negali būti reikalaujama įgyti vairuotojo pažymėjimą, kad ir toliau galėtų viešuosiuose keliuose vairuoti savo transporto priemonę, prilyginamą mopedui, versija prancūzų kalba suformuluota taip: „[a]ucun *droit de conduire délivré* avant le 19 janvier 2013 n'est supprimé ou assorti de restrictions quelconques aux termes des dispositions de la présente directive²⁷“ (liet. k. „bet kuri iki 2013 m. sausio 19 d. suteikta teisė vairuoti negali būti atimta arba kitaip apribota pagal šios direktyvos nuostatas“).

42. Šioje versijoje pateiktą sąvoką „droit de conduire délivré“ (liet. k. „suteikta teisė vairuoti“) aiškinant pažodžiui, ypač atsižvelgiant į įprastą termino „délivré“²⁸ (liet. k. „išduota“) prasmę, galima manyti, jog minėto 13 straipsnio 2 dalies formuluotė reiškia, kad pagal šią nuostatą Direktyvos 2006/126 reikalavimai neturės įtakos tik iki 2013 m. sausio 19 d. oficialiu dokumentu, paprastai atskiru administraciniu dokumentu, suteiktai aiškiai teisei vairuoti. Man atrodo, kad kitas kalbines šios nuostatos versijas²⁹ galima suprasti taip pat.

43. Šiuo atžvilgiu pažymiu, kad Direktyvos 2006/126 4, 6 ir 7 straipsniuose prancūzų kalba, susijusiuose su jos 1 straipsnyje numatytais minimaliais vieningo pavyzdžio europinio vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimais, taip pat vartojamos sąvokos „išdavimas“ arba „išduotas“³⁰, o tai patvirtina, kad šios dvi sąvokos paprastai taikomos, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms išduodant dokumentą, pagal kurį jo savininkui suteikiama tokia pati teisė vairuoti kaip ir vairavimo pažymėjimu *stricto sensu*.

26 — Remiantis iš dalies pakeistu Įstatymo Nr. 195/2002 23 straipsnio 1 ir 9 dalimis.

27 — Išskirta mano.

28 — Įprastai žodis „suteikimas“ reiškia „veiksmą, kuriuo asmeniui duodamas arba išduodamas [toks] dokumentas [kaip] vykdytino sprendimo kopija“ (žr. G. Cornu „Vocabulaire juridique“, parengtas vadovaujant *Association Henri Capitant*, Paryžius, Presses universitaires de France, 2016, p. 322).

29 — Žr., be kita ko, versijas danų, vokiečių, kroatų, portugalų ir slovakų k.

30 — Vienas ir (arba) kitas terminas, be kita ko, taip pat vartojami šios direktyvos versijos prancūzų kalba 2, 4, 6, 8 ir 9 konstatuojamose dalyse, taip pat jos 2, 3, 11 ir 15 straipsniuose.

44. Be to, pažymiu, kad Direktyvos 91/439, pakeistos Direktyva 2006/126, 8 straipsnio 2 dalyje³¹, būtent jos versijoje prancūzų kalba, sąvoka „teisė vairuoti“ vartojama siejant ją su vairuotojo pažymėjimu, o Teisingumo Teismo praktikoje, susijusioje su pirmosios direktyvos aiškinimu³², minėta teisė paprastai laikoma „teise vairuoti, kurią suteikia vairuotojo pažymėjimas“.

45. Vis dėlto kitose Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalies kalbinėse versijose vartojami terminai gali būti aiškinami kitaip.

46. Visų pirma C. Popescu nurodytoje direktyvos versijoje rumunų kalba, kurioje vartojama sąvoka „drept de conducere acordat“, turint omenyje, kad sąvoka „drept“ paprastai reiškia pačią teisę, o ne oficialų dokumentą, kuriuo patvirtinama suteikta teisė, ir, skirtingai nuo sąvokos „délivré“ (liet. k. „išduotas“), kuri prancūzų kalboje paprastai siejama su dokumentu, pažodinis rumunų kalbos žodžio „acordat“ vertimas į prancūzų kalbą yra „accordé arba „octroyé“ (liet. k. „suteiktas“), todėl jis gali reikšti ir teisę, ir dokumentą.

47. Tas pats pasakytina ir apie kitas šios nuostatos kalbines versijas, kuriose, regis, vartojamos neutralesnė, todėl bendresnė reikšmę turinčios sąvokos nei versijoje prancūzų kalba³³ vartojama sąvoka „droit de conduire délivré“ (liet. k. „suteikta teisė vairuoti“). Todėl bet kokia valstybės narės pripažinta, net oficialiu dokumentu nepagrįsta, teisė arba galimybė vairuoti gali patekti į minėto 13 straipsnio 2 dalies, kurioje nustatyta išlyga dėl ankstesnių teisių, taikymo sritį.

48. Be to, Direktyvos 2006/126 5 konstatuojamoji dalis, bent jau jos versija prancūzų kalba, nepadeda visiškai išsklaidyti šioje byloje kilusios abejonės, nes joje nurodyta, kad ši direktyva „neturėtų pažeisti iki jos taikymo datos suteiktos arba įgytos teisės vairuoti“. Dėl šioje formuluotėje vartojamų dalyvių gali susidaryti įspūdis, kad reikia išsaugoti ne tik oficialiai „įgytas“, bet ir iki šios datos faktiškai „turėtas“ teises vairuoti, o toks požiūris yra platesnis, nei išreikštas prancūzų kalba 13 straipsnio 2 dalyje žodžiu „délivré“.

49. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką vienoje iš Sąjungos teisės nuostatos kalbinių versijų vartojama formuluotė negali būti vienintelis šios nuostatos aiškinimo pagrindas ar įgyti prioriteto prieš kitas kalbines versijas. Iš tiesų Sąjungos teisės nuostatos turi būti aiškinamos ir taikomos vienodai, atsižvelgiant į visomis Europos Sąjungos kalbomis parengtus variantus. Esant įvairių ES teksto kalbinių versijų neatitikimų, kaip ir šiuo atveju, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į teisės akto, kurio dalis ji yra, bendrą struktūrą ir tikslą³⁴.

50. Vis dėlto, atsižvelgdamas į šios nuostatos, kurią dabar ketinu apibūdinti, kontekstą ir tikslą manau, kad sąvoka „suteikta teisė vairuoti“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalį, turi turėti aiškią reikšmę ir neturėtų būti aiškinama plačiai, kaip draudimas valstybėms narėms reikalauti, kad asmuo, neoficialiai įgijęs teisę vairuoti iki 2013 m. sausio 19 d., gautų vairuotojo pažymėjimą po šios datos.

31 — Pagal kurią „valstybė narė, kurioje yra nuolatinė gyvenamoji vieta, gali taikyti nacionalines teises vairuoti apribojimo, sustabdymo, atėmimo ar panaikinimo nuostatas kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkui ir, jeigu reikia, pakeisti vairuotojo pažymėjimą“ (išskirta mano).

32 — Žr., be kita ko, 2008 m. birželio 26 d. Sprendimą *Wiedemann ir Funk* (C-329/06 ir C-343/06, EU:C:2008:366, 62, 64, 72 ir paskesni punktai; taip pat 81 ir paskesni punktai), 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimą *Weber* (C-1/07, EU:C:2008:640, 41 punktas), 2009 m. vasario 19 d. Sprendimą *Schwarz* (C-321/07, EU:C:2009:104, 91, 97 ir 98 punktai) ir 2011 m. spalio 13 d. Sprendimą *Apelt* (C 224/10, EU:C:2011:655, 31 punktas).

33 — Be kita ko, versijose bulgarų, estų, graikų, anglų, italų, latvių, vengrų, maltiečių, lenkų, slovenų ir švedų k.

34 — Žr., be kita ko, 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Edilizia Mastrodonato* (C-147/15, EU:C:2016:606, 29 punktas) ir 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Breitsamer ir Ulrich* (C-113/15, EU:C:2016:718, 58 punktas).

2. Dėl siūlomo aiškinimo, atsižvelgiant į Direktyvos 2006/126 tikslus ir į paties 13 straipsnio kontekstą

51. Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad Direktyvos 2006/126 tikslas – ne visiškai suderinti vairuotojo pažymėjimams taikomas nacionalines taisykles, o iš esmės nustatyti minimalius vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimus³⁵, net jei atitinkamų Sąjungos teisėje nustatytų taisyklių, palyginti su anksčiau Direktyvoje 91/439³⁶ nustatytomis taisyklėmis, materialinė taikymo sritis buvo išplėsta. Šiose direktyvose numatytu vienu vairuotojo pažymėjimo pavyzdžiu buvo siekiama laipsniškai pakeisti valstybėse narėse išduodamus skirtingo tipo vairuotojo pažymėjimus ir, netaikant jokių formalumų, tarpusavyje pripažinti vairuotojo pažymėjimus, siekiant skatinti laisvą piliečių judėjimą Sąjungoje³⁷.

52. Direktyvoje 2006/126 nustatyto tolesnio derinimo tikslas, be kitų tikslų³⁸, yra „padėti pagerinti kelių eismo saugumą“. Tai yra reikalavimas, kurį įvykdyti jau buvo siekiama Direktyva 91/439³⁹. Atsižvelgiant į tai, Direktyvoje 2006/126, be kitų naujovių, nustatytas reikalavimas į Direktyvos 91/439 taikymo sritį nepatenkantiems mopedų vairuotojams įgyti vairuotojo pažymėjimą siekiant „ypač [pagerinti] kelių eismo [saugumą] jauniausiems vairuotojams, kurie, statistikos duomenimis, eismo įvykių metu nukenčia labiausiai“⁴⁰.

53. Iš Direktyvos 2006/126 nuostatų matyti, kad nuo 2013 m. sausio 19 d. valstybės narės privalėjo numatyti naujos kategorijos mopedų vairuotojo pažymėjimą, kuris išduodamas teorijos egzaminą išlaikiusiems kandidatams ir, prireikus sėkmingai praktinį vairavimo egzaminą išlaikiusiems ir (arba) medicininių patikrinimą⁴¹ atlikusiems kandidatams, jeigu nacionalinės teisės aktų leidėjas nusprendžia įvesti tokius reikalavimus.

54. Nekyla jokių abejonių, kad pagal Direktyvą 2006/126 reikalaujant iš mopedų vairuotojų įgyti teorijos žinių ir galbūt praktinių įgūdžių galima užtikrinti didesnę kelių eismo saugumo lygį. Be to, nustatius reikalavimą turėti administracinės institucijos išduotą dokumentą, galima tvarkyti teisę vairuoti turinčių asmenų registrą ir prireikus atimti šią teisę iš šurkščius kelių eismo taisyklių pažeidimus padariusių asmenų⁴². Iš šioje byloje pateiktos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas teisės aktas buvo priimtas būtent siekiant padidinti kelių eismo saugumą ir kad, remiantis Rumunijos vyriausybės pateiktais statistikos duomenimis⁴³, pastebima šios veiksmingos reformos teigiama įtaka su mopedais susijusių eismo įvykių skaičiaus mažėjimui šalies teritorijoje.

35 — Šiuo klausimu žr. F. Maiani ir kt. „Droit européen des transports“, 2-asis leidimas, Bazelis, Helbing & Lichtenhahn, 2013, p. 87.

36 — Žr., be kita ko, Direktyvos 2006/126 2, 3, 8, 9, 16 ir 18 konstatuojamąsias dalis.

37 — Žr. Direktyvos 91/439 1 ir 2 konstatuojamąsias dalis, kuriose primenama, kad „pirmasis žingsnis šia linkme buvo žengtas 1980 m. gruodžio 4 d. Pirmąja Tarybos direktyva 80/1263/EEB dėl Bendrijos vairuotojo pažymėjimo įvedimo“ (OL L 375, 1980, p. 1). Dėl pokyčių šioje srityje žr., be kita ko, 2005 m. vasario 3 d. Europos Parlamento pranešimo dėl Komisijos pasiūlymo, kuriuo remiantis buvo priimta Direktyva 2006/126 [(A6 0016/2005), toliau – 2005 m. vasario 3 d. Parlamento pranešimas], 56 ir paskesnius puslapius.

38 — Direktyva 2006/126 siekiama įgyvendinti ir kitus du pagrindinius tikslus: „sumažinti galimybes sukčiauti [susijusias su vairuotojo pažymėjimu]“ ir „užtikrinti laivą piliečių judėjimą“ [žr. 2003 m. spalio 21 d. Komisijos pasiūlymo, kuriuo remiantis buvo priimta Direktyva 2006/126, COM(2003) 621 *final*, p. 6 ir 7, aiškinamąjį memorandumą, taip pat šios direktyvos 2 ir 17 konstatuojamąsias dalis].

39 — Žr., be kita ko, Direktyvos 91/439 1, 4 ir 6 konstatuojamąsias dalis. Teisingumo Teismas savo praktikoje, susijusioje su šios direktyvos aiškinimu, jau ne kartą atsižvelgė į tikslą gerinti „kelių eismo saugumą“ (žr., be kita ko, 2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-372/03, EU:C:2005:551, 28 punktą ir 2009 m. vasario 19 d. Sprendimo *Schwarz*, C-321/07, EU:C:2009:104, 79, 90 ir 96 punktus).

40 — Kaip nurodyta Direktyvos 2006/126 13 konstatuojamojoje dalyje. Taip pat žr. šios direktyvos 16 konstatuojamąją dalį ir pasiūlymo dėl direktyvos aiškinamajame memorandumė pateiktus išsamius pasiūlymus [COM(2003) 621 *final*, p. 5, taip pat p. 14, 39 ir 40 punktus].

41 — Remiantis Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais reikalavimais, mopedų vairuotojai privalo išlaikyti teorijos egzaminą, kad gautų vairuotojo pažymėjimą, be to, triračių ir keturračių motociklų vairuotojams valstybės narės gali nustatyti konkretų įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą bei medicininių patikrinimą. Taip pat žr. pasiūlymo dėl direktyvos aiškinamąjį memorandumą [COM (2003) 621 *final*, p. 16, 52 punktą].

42 — Šiuo klausimu taip pat žr. šios išvados 19 išnašą.

43 — Žr. šios išvados 27 punkte nurodytus pateisinimo pagrindus, taip pat Rumunijos vyriausybės rašytines pastabas, kuriose pažymėta, kad „iš dalies pakeitus mopedų vairavimo viešuosiuose keliuose taisykles, 2013 m. užregistruoti 316 eismo įvykių, susijusių su mopedais, palyginti su 1087 eismo įvykiais 2008 m., 1104–2009 m., 973–2010 m., 977–2011 m. ir 906–2012 m.“ ir kad „taip pat 2013 m. sumažėjo žuvusiųjų skaičius, t. y. tais metais žuvo 41 asmuo, palyginti su 168 žuvusiaisiais 2008 m., 143–2009 m., 126–2010 m., 97–2011 m. ir 107–2012 m.“

55. Kaip pabrėžė ši vyriausybė ir Slovakijos vyriausybė, jeigu būtų pritarta C. Popescu siūlomam aiškinimui, tai tiesiogiai prieštarautų vienam iš pagrindinių Direktyvos 2006/126 tikslų, nes tai reikštų, kad valstybėse narėse draudžiama griežtinti iki 2013 m. sausio 19 d. galiojusius teisės vairuoti mopedus viešuosiuose keliuose suteikimo reikalavimus, nors kelių eismo saugumo didinimas akivaizdžiai susijęs su tokiu teisinių reikalavimų griežtinimu.

56. Antra, dėl apie Direktyvos 2006/126 13 straipsnio, Teisingumo Teismas savo pirminėse pastabose, pateiktose Sprendime *Hofmann*, jau paaikškino, kad šiuo straipsniu „Ne Bendrijos pavyzdžio pažymėjimų atitikmenys“ siekiama tik išspręsti teisių, įgytų prieš įgyvendinant šią direktyvą, ir joje apibrėžtų skirtingų vairuotojo pažymėjimų kategorijų tarpusavio atitikmenų klausimą⁴⁴.

57. Teisingumo Teismas savo išaiškinimą grindžia minėto 13 straipsnio vieta Direktyvos 2006/126⁴⁵ tekste ir šiais teiginiais: „tai patvirtina Direktyvos 2006/126 parengiamieji dokumentai, iš kurių matyti, kad, kaip savo išvados⁴⁶ 37 punkte pažymėjo generalinis advokatas, šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalis buvo įtraukta Europos Parlamento iniciatyva, kuris pateisino šį įtraukimą patikslinęs, kad *ankstesnių vairuotojo pažymėjimų pakeitimas jokia būdu neturėtų kelti pavojaus netekti ar apriboti įgytas teises*, susijusias su leidimu vairuoti skirtingų kategorijų transporto priemonės“⁴⁷.

58. Šioje byloje Rumunijos vyriausybė remiasi šiuo Parlamento pateiktu pagrindimu ir, mano nuomone, daro teisingą išvadą, kad minėtoje 13 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda tik į iki 2013 m. sausio 19 d. įgytas teises, kurias patvirtina *vairuotojo pažymėjimas* arba lygiavertis dokumentas, bet ne į atvejus, kuriems esant iki šios datos motorinė transporto priemonė galėjo būti *naudojama viešuosiuose keliuose be vairuotojo pažymėjimo*, kaip Rumunijoje mopedų ir jiems prilyginamų transporto priemonių atveju iki įsigaliojant Įstatymui Nr. 203/2012. Tokį siūlomą požiūrį, mano manymu, patvirtina kiti su Direktyva 2006/126 susijusiuose parengiamuosiuose dokumentuose nurodyti aspektai⁴⁸.

59. Išanalizavus istoriškai ne tik minėtos direktyvos 13 straipsnį, bet ir jos 5 konstatuojamąją dalį randama naudingų, tokių aiškinimą pagrindžiančių nuorodų. Iš tiesų Parlamentas dar pasiūlė įtraukti konstatuojamąją dalį: „*keičiant galiojančius vairuotojo pažymėjimus išduotais naujais pažymėjimais nebus ribojamos dabartinės teisės vairuoti skirtingų kategorijų transporto priemonės*“⁴⁹, remdamasis

44 — 2012 m. balandžio 26 d. sprendimas (C-419/10, EU:C:2012:240, 41 punktą). Primenu, kad minėtos direktyvos 4 straipsnyje minėtos kategorijos ir nustatytos, ir apibrėžtos.

45 — 2012 m. balandžio 26 d. Sprendime *Hofmann* (C-419/10, EU:C:2012:240, 39 punktą), susijusiam su minėtos bylos dalyku, pažymėta, jog ta vieta „parodo, kad 13 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda ne į vairuotojo pažymėjimo galiojimo apribojimo, sustabdymo ar atėmimo priemones, o tik į įgytą teisę vairuoti tam tikrų kategorijų transporto priemones“.

46 — Savo išvadoje byloje *Hofmann* (C-419/10, EU:C:2011:723) generalinis advokatas Y. Bot rėmėsi 2005 m. vasario 3 d. Parlamento pranešime pasiūlytu 13 pakeitimu. Cituojamas šio pakeitimo pagrindimas susijęs su 3 straipsnio 2 b dalimi (nauja) (žr. minėto pranešimo p. 11), kurio trečia pastraipa iš esmės atitinka Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalį. Šio pranešimo aiškinamajame memorandume nurodytos minėto pakeitimo, susijusio su „jau egzistuojančių seno pavyzdžio vairuotojo pažymėjimų pakeitimu“ valstybėse narėse, priežastys ir teigiama, kad šia nauja nuostata „neturėtų būti pažeistos teisės vairuoti tam tikrų kategorijų transporto priemones“ (p. 58).

47 — 2012 m. balandžio 26 d. Sprendime *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, 42 punktą išskirtas mano.

48 — Be kita ko, žr. 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento pozicijos, priimtos per pirmąjį svarstymą [P6_TC1_COD(2003)0252, OL C 304 E, 2005 p. 135] 3 straipsnio 4 dalį, taip pat 2006 m. lapkričio 27 d. Parlamento transporto ir turizmo komiteto rekomendacijas antrajam svarstymui (A6 0414/2006), kurių aiškinamojo memorandumo 2.4 punkte aiškiai nurodyta, kad „*teisė vairuoti, įgyta prieš įsigaliojant [būsimai Direktyvai 2006/126], bus pripažįstama ir toliau (13 straipsnio 2 dalis)*“ (išskirta mano).

49 — Vairuotojo pažymėjimai turi būti pakeisti per nustatytą laikotarpį, remiantis Direktyvos 2006/126 3 straipsnio 3 dalimi, kurioje nurodyta, kad „ne vėliau kaip iki 2033 m. sausio 19 d. visi išduodami ar esantys apyvartoje vairuotojo pažymėjimai atitiktų šios direktyvos reikalavimus“.

pateiktu pagrindimu, kad ši 13 straipsnį papildytų minėta 2 dalimi⁵⁰. Be to, atsižvelgiant į tai, kas nurodyta⁵¹, tarp minėtoje 5 konstatuojamoje dalyje nustatyto įgytų teisių laikymosi ir vairuotojo pažymėjimų, galiojusių iki juos pakeičiant į vieningą europinį vairuotojo pažymėjimo pavyzdį, yra aiškus ryšys⁵².

60. Net minėto 13 straipsnio pavadinimas, kuriame aiškiai nurodyti „ne Bendrijos pavyzdžio [vairuotojo] pažymėjimai“, kaip ir šio straipsnio 1 dalies turinys, aiškinamas atsižvelgiant į šį pavadinimą⁵³, pagrindžia Rumunijos vyriausybės išvadą, pagal kurią priimant šio straipsnio 2 dalį teisės aktų leidėjo tikslas buvo iš dalies keičiant Bendrijos teisės aktą, siekiant suvienodinti vairuotojų pažymėjimų pavyzdžius ir pažymėjimų kategorijas, nepažeisti tik asmenų, gavusių teisę vairuoti iki 2013 m. sausio 19 d., įgytų teisių.

61. Minėtos 2 dalies konteksto analizę patvirtina Komisijos sprendimų dėl, viena vertus, vairuotojo pažymėjimų, išduotų valstybėse narėse iki Direktyvos 2006/126 įgyvendinimo, kategorijų ir, kita vertus, šios direktyvos 4 straipsnyje apibrėžtų suderintų vairuotojo pažymėjimų kategorijų atitikmens, turinys⁵⁴.

62. Remiantis tuo, kas išdėstyta, įgytų teisių apsaugos principas, kurį netiesiogiai nurodė C. Popescu, jam negali būti taikomas, nes pagal Direktyvos 2006/126 13 straipsnio 2 dalį saugomos tik iki 2013 m. sausio 19 d. valstybių narių išduotais vairuotojo pažymėjimais suteiktos teisės, o suinteresuotasis asmuo neturėjo tokio pažymėjimo iki galutinės datos.

63. Be to, net jei tokiu atveju, kaip C. Popescu, būtų taikytina minėto 13 straipsnio 2 dalis, pritariu Slovakijos vyriausybės ir Komisijos nuomonei, kad šioje nuostatoje numatyta tik *galimybė* valstybėms narėms ir toliau pripažinti iki 2013 m. sausio 19 d. suteiktą teisę vairuoti. Šioje nuostatoje tik nurodoma, kad Direktyva 2006/126 nepažeidžiamos šios teisės, kurioms ir toliau taikomi iki šios datos galioję vidaus teisės aktai, iki galimos reformos nacionaliniu lygmeniu.

64. Iš tikrųjų, jeigu būtų manoma, kad nacionalinės teisės aktų leidėjai privalo palikti neribotą laiką galioti nebeaktualia tapusią teisę vairuoti viešuosiuose keliuose, tai prieštarautų minėtiems Direktyvos 2006/126 tikslams⁵⁵. Mano nuomone, tam tikru laikotarpiu įgytos teisės vairuoti neturi galioti neribotą laiką, atsižvelgiant į tai, kad gali būti reikalinga jas apriboti, net panaikinti, ypač dėl priežasčių, susijusių su kelių eismo saugumu. Mano nuomone, valstybės narės turi turėti galimybę iš dalies pakeisti savo teisės aktus, kad suderintų juos su minėtos direktyvos nuostatomis, įskaitant jų taikymą praeities situacijoms, jeigu joms tai atrodo būtina.

65. Todėl laikausi nuomonės, kad Direktyvos 2006/126 nuostatos, ypač jos 13 straipsnio 2 dalis, siejama su jos 5 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinamos taip, kad jomis nedraudžiamas toks teisės aktas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

50 — Žr. mano išskirtą 2005 m. vasario 3 d. Parlamento pranešimo 3 pakeitimą, p. 6.

51 — Pagal Direktyvos 2006/126 4 konstatuojamąją dalį: „siekdamos užkirsti kelią tam, kad vieningas europinis vairuotojo pažymėjimo pavyzdys netaptų dar vienu šalia 110 jau egzistuojančių vairuotojo pažymėjimo pavyzdžių, valstybės narės turėtų imtis visų reikiamų priemonių, kad pažymėjimų savininkams būtų išduoti vieningo pavyzdžio pažymėjimai“.

52 — Taip pat žr. 2005 m. vasario 23 d. Parlamento pozicijos, kuriai pritarta po pirmojo svarstymo, 4 ir 5 konstatuojamąsias dalis, kuriose nurodyta, kad „[s]iekiant išvengti, kad vienodas europinis vairuotojo pažymėjimo pavyzdys netaptų dar vienu papildomu pažymėjimo pavyzdžiu, visose valstybėse narėse reikėtų pakeisti senus vairuotojo pažymėjimus“ ir kad „[k]eičiant galiojančius vairuotojo pažymėjimus išduotais naujais pažymėjimais neturėtų [būti ribojamos] turimos teisės vairuoti skirtingų kategorijų transporto priemonės“.

53 — Mano nuomone, atsižvelgiant į minėto 13 straipsnio pavadinimą, logiška manyti, kad šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta sąvoka „prieš šios direktyvos įgyvendinimą įgytos teisės“ nurodo teisę, susijusią su „ne Bendrijos pavyzdžio [vairuotojo] pažymėjimu“, o ne teisę, susijusią su Direktyvos 2006/126 1 straipsnyje ir I priede nurodytu „Bendrijos pavyzdžio vairuotojo pažymėjimu“.

54 — Žr., be kita ko, 2012 m. gruodžio 18 d. ir 2014 m. kovo 20 d. Komisijos sprendimų 2013/21/ES ir 2014/209/ES dėl vairuotojo pažymėjimų kategorijų atitikmenų (OL L 19, 2013, p. 1 ir OL L 120, 2014, p. 1) 1–3 konstatuojamąsias dalis.

55 — Žr. šios išvados 52 punktą.

V – Išvada

66. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Aukščiausiasis kasacinis ir teisingumo teismas) pateiktą klausimą:

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojų pažymėjimų, konkrečiau – jos 13 straipsnio 2 dalis, siejama su jos 5 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad ja valstybei narei nedraudžiama savo teisės akte nustatyti reikalavimo asmenims, turintiems dokumentą, kuriuo jiems iki 2013 m. sausio 19 d. suteiktas leidimas vairuoti mopetus viešuosiuose keliuose, išlaikyti tokius pačius kaip kitų motorinių transporto priemonių vairavimo egzaminus vairuotojo pažymėjimui gauti, kad šie asmenys galėtų ir toliau vairuoti mopetus po šios datos.